

cujejo na Poezije, ne na Simona Gregorčiča. Koželj ima v dobro 46 risb, a jih menda ni toliko; ali pa so štete mednje tudi tiskarske vinjete. NUK hrani drobni tisk z naslovom S. Gregorčič »Poezije«. Ta ne omenja le oba sodelavca, marveč govori tudi o vezavi, o »elegantni« na boljšem papirju in »preprosti«. Ne bi kazalo na to opozoriti?

V popisih so tedaj besede dodane, spremenjene ali izpuščene, ne da bi bilo to označeno (0338, 0566, 0822, 0878, 01214, 01222, 01396), strani so sem pa tja napak preštete ali citirane (01222, 03011), z imeni se je poigral tiskarski škrat (Sisenčelli, Stribrny), v kazalu manjkajo tekoče številke izdaj (0566, 0148), v razreševanju brezimnih del in v rabi pristavkov ni doslednosti (Tecini, Defoe, Baar, Orczy). Vendar so spodrsrljaji v tako zajetni knjigi, kot je Mohorska bibliografija, sami ob sebi razumljivi in — opravičljivi, zato ne morejo zmanjšati njene vrednosti in pomena opravljenega dela; opozoril sem nanje zavoljo izrecne sestavljavčeve želje (gl. uvod str. 8).

Stane Suhadolnik

Zapiski

PROFESOR W. TASZYCKI — ŠESTDESETLETNIK

V juniju letos bo praznoval šestdesetletnico znani strokovnjak na področju stare poljščine W. Taszycki, profesor Jagellonske univerze v Krakovu. Z njegovim imenom vežemo celo razdobje znanstvenih raziskovanj, ko si je jubilar pridobil sloves odličnega poznavalca poljskega jezika. V svojih znanstvenih delih je nadaljeval jezikoslovne tradicije profesorja Jana Loša, ki je dolgo določal smer polonističnih jezikoslovnih raziskovanj.

Tudi nekateri slovenski slavisti dobro poznajo prof. W. Taszyckega iz časov univerzitetnih študij v Krakovu, drugi šele po njegovih razpravah in skrbi za poljski pravopis. Znano je, da je W. Taszycki s sodelovanjem St. Jodłowskega že večkrat izdal po sklepu Poljske akademije znanosti Poljski pravopis, ki ga obvezno uporabljajo v javnem življenju. Pomembnost jubilarovega dela nam nalaga dolžnost, da ob tej priliki seznanimo širše vrste bralcev z njegovim delom in življenjem.

Jubilar se je rodil 20. junija 1898 v Zagórzanah (okraj Gorlice), gimnazijo in univerzo je končal v Krakovu; leta 1925 je postal docent slovanske filologije, od leta 1929 pa je bil profesor na univerzi v Lvovu. Po drugi svetovni vojni predava kot redni profesor staropoljske filologije na krakovski univerzi. Pri Poljski akademiji znanosti (PAN) sodeluje kot dopisni član.

W. Taszycki je napisal več kot 250 znanstvenih razprav, člankov in kritik, od teh navajamo tukaj samo najpomembnejše. V prvi vrsti so *onomastične študije*, saj so dale trden temelj poljskim raziskovanjem osebnih in krajevnih imen, posebno študija o najstarejših poljskih osebnih imenih, *Najdawniejsze polskie imiona osobowe* (Kraków 1926). V njej je zbral in razložil imensko gradivo najstarejših rokopisov. Problematiki slovanskih mestnih imen je posvetil posebno študijo *Slowiańskie nazwy miejscowe (ustalenie podziału)*, Kraków 1946, v kateri se ukvarja z razvrstitvijo slovanskega toponomastičnega gradiva s pomenskega vidika. Metodično je zanimiva študija o patronimičnih mestnih imenih na Mazovskem, *Patronimiczne nazwy miejscowe na Mazowszu* (Kraków 1951); na podlagi onomastičnega materiala dokazuje, da »mazurjenje« na tem ozemlju ne more biti predzgodovinski pojav. Razen tega W. Taszycki vodi slovar staropoljskih imen ter urejuje časopis *Onomastica*.

Na drugem mestu je treba omeniti njegove pomembne študije o poljski zgodovinski dialektologiji. Po raziskovanjih E. Nieminena in H. Gaertnerja si je pridobil trajne zasluge za razvoj tega znanstvenega področja. Teorija o narečni podlagi poljskega književnega jezika, h kateri je jubilar prispeval pomemben delež, je tako dobila zanesljivo oporo v na novo odkritih jezikovnih pojavih; tako so se okrepile pozicije zagovornikov malopoljske teorije, ki jo

po Brücknerjevi smrti hrabro brani pred mnogimi nasprotniki (glej njegovo razpravo *Pochodzenie polskiego jezika literackiego*. Studia staropolskie III (Wrocław 1956). Izmed mnogih razprav naj navedemo tukaj samo študije o staropoljski spremembi *ra > re* (1934), *ja > je* (1934), *tart > tert* (1947), *chw > f* (1947), razpravo o kronologiji mazurzenja (1948) in številne razprave za obrambo malopoljske teorije o poreklu književne poljščine.

Od drugih pomembnih del W. Taszyckega naj navedemo vzorne izdaje poljskega Psalterja Florijanskega (1939), izbor staropoljskih tekstov iz 16.—18. stoletja (I. izd. 1928, II. izd. 1955), priročnik najstarejših poljskih spomenikov (III. izd. 1951), izdajo obramb poljskega jezika (*Obrońcy języka polskiego*. Wrocław 1953).

Zanimivo je, da se je W. Taszycki na začetku znanstvenega delovanja tudi živo ukvarjal z lužiškosrbskimi vprašanji in napisal nekoliko dragocenih del (n. pr. o vplivu H. Sienkiewicza in I. Kraszewskega na lužiško književnost). Njegovo habilitacijsko predavanje se je tikalo odnosov lužiške srbščine do drugih zahodnoslovanskih jezikov (glej *Symbolae Grammaticae* in honorem I. Rozwadowski, Cracoviae 1928, vol. II, 127—138: *Stanowisko języka łużyckiego*).

Jan Petr

K PISAVI KRAJEVNIH IMEN

Dan na dan srečujemo v listih in knjigah ista krajevna imena, a pisana različno: Djakarta in Džakarta, Colombo in Kolombo, Calcutta in Kalkuta itd. To me je znova spodbodlo k misli, da bi bilo treba zdaj, ko se pripravlja nova izdaja SP, stopiti tudi glede pisave krajevnih (in seveda sploh lastnih) imen za korak naprej od prve izdaje SP, ki je v glavnem sicer postavila zdrava načela, a jih je tu in tam še premalo obrazložila ali zdiferencirala. V zvezi s tem nekaj pripomb in vprašanj.

Ker spoštujemo vse narode in priznavamo slehernemu enakopravnost in enakovrednost, je bilo in naj bo prvo pravilo: Tuja lastna imena pišemo v izvorni tuji obliki, ker želimo, da tudi drugi tako ravnajo z našimi. Nas boljje izmaličena naša imena, prav tako pa drugi niso veseli, če jim mi kazimo njihova. Izjema so med drugim imena držav, narodov in nekaterih pokrajin, ki so tako splošno v rabi, da so prešla v mednarodno last in jih vsak jezik prilagaja svojim pravopisnim in pravorečnim pravilom. Slovenci (in nasploh Slovani) seveda še posebej, ker imamo izraziteje kot drugi narodi razvito sklanjatev ipd. Po tem pravilu se ravnamo seveda tudi pri povsem novih imenih, ko se z njimi šele prvokrat srečamo, ne le pri že ustaljenih imenih narodov in držav, na primer Tajska (ne: Tajland), Togo (ne: Togoland), Lisuska ali Lisu (ne: Lisuland) in podobno.

Od tod je razumljivo, da si z deloma udomačeno obliko pomagamo tudi povsod, kjer del tujega lastnega imena (občno ime) kratko in malo prevajamo, kar se dogaja predvsem pri imenih morij, jezer, otokov itn., kar je lepo razloženo v SP (22). Seveda moramo pri tem paziti na občno ime, ki je v mnogih primerih že v izvirnem imenu (v tujem jeziku) pritačnjeno in ga po navadi ne kaže podvajati še s pritikanjem poslovenjene oblike, temveč ga ohranimo le v prvotni tuji obliki ali pa le v poslovenjeni. Kljub temu še zmeraj srečujemo oblike tipa Zuiderzeesko jezero namesto pravilne Zuiderzsko jezero ali kar s tujko Zuiderzee, ker se pač *zee* po nizozemsko pravi *jezero*. Še pogostnejše so take pomote pri imenih, kjer je občno ime še bolj prikrito ali manj znano. To se nam pogosto in rado dogaja celo pri nekaterih evropskih krajevnih imenih. Pomislimo samo na imena Öresund, Kattegat, Fanö, da omenim samo nekaj skandinavskih cvetk, ki jih pogosto beremo v oblikah Öresundski preliv, Kattegatska vrata, Fanöjski otok, ker se pisci ne zavedamo, da že beseda *sund* pomeni v švedščini in sploh skandinavščini *morsko ožino*, *gat vrata*, *ö* pa *otok*. Take napake bi se zlasti v strokovni literaturi ne smele dogajati, razumljive so pa seveda v vsakdanji časninarski rabi, če pomislimo, da nekaterih sestavnih delov niti v domačih besedah več ne čutimo in se jih ne zavedamo.

Pretežno večino tujih lastnih (zlasti seveda osebnih, a tudi krajevnih) imen torej pišemo v izvorni tuji obliki. V SP 1950 je gledé imen, ki so v